

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۷ جون ۲۰۱۹

شکست سنگین رجب طیب اردوخان در انتخابات کلانشهر ستانبول!

مردم ستانبول، بزرگترین شهر ترکیه و قلب اقتصادی این کشور، یک بار دیگر پای صندوق‌های رای رفتند تا دوباره برای شهرداری ستانبول تصمیم بگیرند.

دور قبلی این انتخابات، حدود سه ماه پیش، با پیروزی نامزد مخالف حزب حاکم تمام شد. با فشار رئیس‌جمهور ترکیه آن انتخابات باطل شد و حالا دوباره دو نامزد به آزمون رای مردم گذاشته شدند.

رئیس‌جمهور رجب طیب اردوخان بارها گفته ستانبول «دژ» حزب ماست و هر شخصی ستانبول را ببرد، ترکیه را برده است. به همین دلیل او برای ابطال انتخابات شهرداری ستانبول، فشار آورد.

اکرم امام‌اوغلو فقط ۱۸ روز شهردار ستانبول بود و حالا دوباره انتخاب شده است. او ابطال انتخابات اول را یک «بی‌عدالتی» خوانده و از هوادارانش خواسته بود باز هم پای صندوق رای بیایند تا پیروزی را تکرار کنند. گفته است این برای تقویت دموکراسی در ترکیه، خیلی حیاتی است.

شهروندان ستانبول، روز یکشنبه ۲۳ ژوئن ۲۰۱۹، بار دیگر پای صندوق‌های رای رفتند تا شهردار شهرشان را انتخاب کنند. رای‌گیری انتخابات شهرداری ستانبول از ساعت ۸ صبح روز یکشنبه آغاز شده بود و ساعت ۱۷ به‌وقت محلی پایان یافت.

نامزدهای اصلی این انتخابات بنعلی ئیلدریم، از حزب عدالت و توسعه و کاندیدای ائتلاف جمهور و اکرم امام‌اوغلو، از حزب جمهوری‌خواه خلق و کاندیدای ائتلاف ملت بودند.

ده میلیون و ۵۶۰ هزار و ۹۶۳ نفر واجد شرایط شرکت در آن بودند که آرای خود را به سی و یک هزار و ۳۴۲ صندوق انداختند.

نجدت گوکچنار، از حزب سعادت و «مصطفی ایلکر یوجل» از حزب وطن نیز دو نامزد دیگر انتخابات شهرداری ستانبول هستند. ۱۷ نامزد نیز به‌طور مستقل وارد این انتخابات شده بودند.

گفتنی است شورای عالی انتخابات ترکیه در ششم ماه مه ۲۰۱۹ با قبول اعتراض حزب عدالت و توسعه نتایج رای گیری ۳۱ مارس را ستانبول را باطل و برگزاری مجدد آن در تاریخ ۲۳ ژوئن را اعلام کرده بود.

در نشست این شورا، اعضا با بررسی اعتراضها به انتخابات شهرداری کلان شهر ستانبول با ۷ رای موافق در مقابل ۴ مخالف نتایج این انتخابات را باطل اعلام کردند

اکرم امام اوغلو، نامزد حزب جمهوری خواه خلق ترکیه بار دیگر با شکست رقیب خود «بینالی نیلدریم» نامزد حزب حاکم ترکیه، در انتخابات شهرداری ستانبول پیروز شد.

به گزارش تلویزیون «سی ان ان ترک»، اکرم امام اوغلو، با کسب ۵۳/۶ درصد آراء، رای دهندگان پیروز انتخابات شهرداری ستانبول شد.

بینالی نیلدریم، که نفر دو حزب حاکم عدالت و توسعه است و قبلا نخست وزیر ترکیه هم بود، ضمن اعتراف به شکستش در این انتخابات، ابراز امیدواری کرد که اکرم امام اوغلو بتواند به نحو احسن به شهر و مردم ستانبول خدمت کند. نیلدریم با کسب ۴۵/۴ درصد در رتبه بعدی قرار گرفت.

اما مردم ستانبول، لغو انتخابات ۳۱ ماه مارس را قبول نکرده بودند. در واقع این اتفاق را نوعی زروگوئی دولت اردو خان تلقی کردند و در واکنش به تصمیم شورای عالی انتخابات، تصمیم خود را گرفتند و این تصمیم را در صندوق رای اعلام کردند. اما این بار با یک تفاوت آرا به میزان حدود ۸۰۰ هزار رای، تصمیم خود را به صورت صریح اعلام کردند. در حال که در انتخابات ۳۱ مارس، تفاوت آرا، ۱۳ هزار رای بود.

لغو انتخابات ۳۱ ماه مارس اکرم امام اوغلو را در جایگاه برتری قرار داد. مردم ما بار دیگر در کنار او قرار گرفتند. در این میان زورگوئی های اردو خان و حزیش (حزب حاکم عدالت و توسعه) به نتیجه ای نرسید.

یباشک پیروزی امام اوغلو در این انتخابات می تواند در سر نوشت اپوزیسیون در مسیر ۲۰۲۳ (زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در ترکیه) تاثیر گذار خواهد شد. این اتفاق می تواند راه اپوزیسیون را هموار سازد.

در واقع پیام صریح این پیروزی به حزب عدالت و توسعه این است که دیگر دوران حاکمیت این حزب به سر رسیده است. شاید هم حاکمیت حزب عدالت و توسعه تا سال ۲۰۲۳ نیز باقی نماند.

تابستان شش سال پیش، در جریان زنجیره اعتراض های پارک گزی، ترکیه شاهد نخستین اعتراض مردمی علیه سیاست های اسلامی رجب طیب اردو خان نخست وزیر وقت و رئیس جمهوری کنونی بود.

سرانجام در انتخابات ماه مارس امسال، مردم به شدت اردغان و حزب او را تنبیه کردند و به هم حزبی و نخست وزیر سابق دولت اردو خان رای ندادند و نماینده رقیب اصلی این حزب، یعنی به «اکرم امام اوغلو» نماینده حزب جمهوری خواه خلق رای دادند. اما اردو خان این شکست را تحمل نکرد و با ابطال انتخابات ستانبول بار دیگر امروز

یکشنبه ۲۳ ژوئن ۲۰۱۹، به پای صندوق های رای رفتند تا شهردار خود را انتخاب کنند.

اهمیت انتخابات دوباره البته بیش از مقاومت در برابر تصاحب فراقانونی قدرت است و کارزار انتخاباتی بر سر قدرت فردی و دموکراسی پارلمانی.

اکرم امام‌اوغلو نماینده حزب اپوزیسیون در انتخابات ۳۱ مارس ۲۰۱۹، شهرداری ستانبول با حمایت طیف و ائتلاف گسترده‌ای از رای‌دهندگان پیروز شد. با وجود تلاش‌های اردو خان برای متهم کردن نیروهای اپوزیسیون به تروریسم، نامزد حزب عدالت و توسعه اردو خان مبارزه انتخاباتی را به حریف باخت. اکنون در جریان کارزار برای انتخابات مجدد، رسانه‌ها و مقامات وفادار به اردو خان، راه تازه‌ای را برای تخریب حریف پیش گرفته‌اند و با تبلیغ نژادپرستی، اکرم امام‌اوغلو، «ترکیه‌ای» نیست و «یونانی» است.

امام‌اوغلو، زاده شهر ترابوزان است و از آنجایی که جمعی از مردم عضو کلیسای ارتدوکس یونان از مدت‌ها پیش در استان ترابوزان در سواحل دریای سیاه زندگی می‌کنند، رسانه‌های طرفدار اردو خان مدعی شده‌اند که امام‌اوغلو در اصل یونانی است و طرفدارانش در ترابوزان به اصطلاح یونانی‌هایی «با نقاب مسلمان» هستند. به‌تازگی یکی از مقامات ارشد حزب عدالت و توسعه با به پرسش کشیدن هویت ملی و مذهبی امام‌اوغلو، از او خواسته که اثبات کند: «با قلب و جان و ذهن همراه ملت ترکیه است.»

ادعای غیرترک بودن برچسب و توهین رایجی در سیاست ترکیه به ویژه حزب‌های نژادپرست و مذهبی «حزب حاکم عدالت و توسعه» و «حزب حرکت ملی» که با این حزب ائتلاف کرده است.

با توجه به سیاست نژادپرستی و مذهبی اردو خان از سال ۲۰۱۵ که در شعار «یک ملت، یک پرچم، یک وطن، یک دولت» او تجلی یافته و هر از چند گاهی نیروهای اپوزیسیون و اکنون در تلاشند امام‌اوغلو را با سیاست‌های نژادپرستانه‌شان مغلوب سازند.

انتخابات مجدد ستانبول اکنون بیش از هر انتخابات دیگری در طول ۱۷ سال حاکمیت پیوسته اردو خان، به نبردی بزرگتر بدل شده است: نبرد میان رویاهای نئوعثمانی اردو خان و جمهوری سکولار ترکیه.

کلان‌شهر ستانبول، به لحاظ اقتصادی نیز برای کل ترکیه مهم است. چرا که قلب اقتصادی ترکیه در این شهر می‌طپد. اقتصاد این شهر، با بودجه سالانه ۱۰ میلیارد دلار، روی هم رفته برابر با دو سوم تولید ناخالص داخلی ترکیه است. از این‌رو، ستانبول برای اردو خان ارزش بسیار ویژه‌ای دارد.

اگرچه سال‌هاست اردو خان برای تحقق رویاهای امپراطوری و حاکمیت فردی خود تلاش می‌کند اما ستانبول برای دولت ترکیه از اهمیت به سزایی برخوردار است. اردو خان خود مدت‌ها پیش چنین اقرار کرده بود: «اگر ستانبول را از دست بدهیم، کل ترکیه را از دست خواهیم داد.»

ستانبول، پل ارتباطی شرق و غرب است. شهری که قرن‌ها پایتخت امپراطوری‌های روم شرقی و عثمانی بوده، اهمیتی فراوان برای جوامع گوناگون منطقه و جهان دارد. ستانبول، دوره امپراطوری عثمانی و حتی مدت‌ها بعد از تشکیل دولت - ملت ترکیه در اوایل قرن بیستم، بزرگترین مرکز تجمع و محل تلاقی ملیت‌ها و مذاهب باقی ماند. بازار عظیم و نمای مهندسی خیره‌کننده مهندسی موزه‌ها، بارها، کافه‌ها، سالن‌های کنسرت، سینماها، کلیساها، کنیسه‌ها، مساجد و... بنابراین، شکست اردوخان در این شهر، سرآغاز شکست رویاهای مستبدانه او و حزبش است. ستانبول مرکز طبیعی و میدان اصلی تحقق پروژه‌های است که اردوخان برای ترکیه دارد. اردوخان با حمایت و تامین مالی مجموعه‌ای از پروژه‌های جنجالی در صدد اسلامی‌کردن سیمای شهر است. از جمله این پروژه‌ها، مسجد چاملیجا، بزرگترین مسجد ترکیه با ظرفیت بیش از شصت هزار نفر، بر فراز بلندترین تپه ستانبول؛ یکی از طرح جاهطلبانه و جنجالی اردوخان بوده کرد. گفته می‌شود که ظاهر این مسجد، از معماری سلطنتی عثمانی الهام گرفته است.

اردوخان در کمتر از یک هفته پیش از انتخابات ماه مارس، در حرکتی جنجال‌برانگیز پیشنهاد کرده بود که موزه معروف و تاریخی «ایاصوفیه» به مسجد تبدیل شود. ایاصوفیه، کلیسائیست که از دوران روم شرقی باقی مانده است. این بنا در زمان حکمرانی سلطان محمد دوم، امپراطور عثمانی نام و هویت مسجد به‌خود گرفت، اما بعدتر آتاتورک بنیان‌گذار جمهوری ترکیه، آن را به موزه تغییر داد. ساخت خیریه‌ها، بانک‌ها، خوابگاه‌ها و دیگر نهادهای اسلامی از دیگر اقدامات مشابه اردوخان است. اسلام‌گرایان با حمایت دولت اردوخان، خیز بزرگی برداشته‌اند تا چهره مدرنیسم و انترناسیونالیستی این شهر را با آرایش اسلامی بزک کنند.

تابستان شش سال پیش ستانبول بسیار داغ بود. در جریان اعتراض‌های مردمی و مداوم پارک گزی، ترکیه شاهد نخستین واکنش منفی مردم به پروژه‌های اسلامی اردوخان بود. پس از سرکوب پولیسی معترضان پارک گزی، میلیون‌ها نفر در ستانبول و دیگر شهرهای کشور به خیابان ریختند و دست به اعتراض زدند. معترضان زن و مرد، جوان و پیر، در فضائی جشن‌گونه در میدان تقسیم تجمع کردند. در آن تابستان، دولت اردوخان معترضان را با گاز اشک‌آور، ماشین آب‌پاش و گلوله پلاستیکی سرکوب کرد و ۱۱ نفر از آنان را به قتل رساند. او راهپیمائی همجنس‌گرا ها را که یکی از جشن‌های سالانه بود از سال ۲۰۱۵ ممنوع کرد.

پس از کودتای «نافرجام» و یا «ساختگی» ۲۰۱۶، شرایط ترکیه وخیم‌تر شد به‌طوری که رو به وخامت گذاشت. ظهور حزب دموکراتیک خلق‌ها (ه د پ) تا حدی واکنشی به همین حملات به ستانبول و ارزش‌هایی بود که این شهر قرن‌ها الهام‌بخش و معرف آن‌ها بوده است. رهبران این حزب یک مرد و یک زن بودند، یک کرد و یک ترک. حزبی که مشخصاً طرفدار طبقه کارگر، مردم کرد و سایر اقلیت‌ها از جمله همجنس‌گراها، ارمنی‌ها، سریانی‌ها، ایزیدی‌ها، علوی‌ها و... را نیز نمایندگی می‌کند. یکی از رهبران مشترک این حزب، صلاح‌الدین دمیرتاش است که توانست در انتخابات اوت ۲۰۱۴، رقمی نزدیک به ۱۰ درصد آرا را کسب کرد و طی ۱۵ ماه موفق شد با ۱۳ درصد آرا حزبش را وارد پارلمان کند. این بزرگترین موفقیت انتخاباتی یک حزب طرفدار جنبش‌ها و خلق و اقلیت‌هاست. اما دولت اردوخان شدیداً به این حزب حمله کرد و با تروریست خواندن آن، هزاران نفر از اعضا، از جمله رهبران این حزب را به زندان انداخت.

رسانه‌های طرفدار اردوخان، همچنان با برچسب تروریسم به حمله به حزب دموکراتیک خلق‌ها و رهبران و کادرهای این حزب، به ویژه دمیرتاش ادامه می‌دهند. در آستانه برگزاری انتخابات ماه مارس، دمیرتاش با ارسال پیامی از زندان از طرفدارانش خواست در انتخابات شرکت کنند و «علیه فاشیست» و به نفع امام‌وغلو رای خود را به‌صندوق بریزند.

در واقع انتخابات محلی ترکیه در شرایط بحران اقتصادی برگزار شد و به یک رفراندوم بر سر سیاست‌های رجب طیب اردوخن، تشبیه شده است. حزب او شکست سختی در ستانبول خورد.

در انتخابات ۳۱ مارس، نامزدهای حزب اردوخن در آنکارا پایتخت و شهرهای بزرگ دیگری مثل آنتالیا و آدانا و ازمیر هم پیروز نشدند.

خود اردوخن ربع قرن پیش، یعنی در سال ۱۹۹۴ با پیروزی در چنین انتخاباتی پا در نردبان سیاست گذاشت و تا قدرتمندترین مقام ترکیه بالا رفت. از آن زمان هم، این شهر در دست او یا همفکرانش بوده است.

سهم کردهای ترکیه و به‌طور خاص حزب دموکراتیک خلق‌ها(ه د پ)، در نتایج انتخابات اخیر تعیین‌کننده تلقی شده است.

آن‌ها که خیلی از نامزدهایشان از حضور در انتخابات منع شدند یا منتخبان قبلی‌شان سر از زندان در آوردند، در این انتخابات در شهرهای عمده ترکیه نامزدی برای شهرداری‌ها معرفی نکردند؛ اقدامی تاکتیکی برای یک کاسه کردن رای‌ها به نفع نامزدهای حزب عمده مخالف.

از طرفی در روزهای قبل انتخابات، خبرهایی در رسانه‌های نزدیک به حزب حاکم منتشر شده که منتقدان می‌گویند هدفش منصرف کردن حامیان حزب (ه د پ) از رای‌دادن به نامزد مخالف دولت است.

شکست حزب عدالت و توسعه در انتخابات چند شهر بزرگ ترکیه، صداهای اختلاف در این حزب را هم بلندتر کرده و به گمانه‌زنی‌ها درباره احتمال انشعاب در این حزب همیشه پیروز سال‌های اخیر دامن زده است.

نتیجه انتخابات مجدد در ستانبول می‌تواند تصویری از آینده رجب طیب اردوخن، به دست بدهد. این انتخابات فراتر از یک انتخابات محلی است. مردم ستانبول فقط درباره شهرداری این‌کلان شهر تصمیم نمی‌گیرند. حزب حاکم با شعار «قبل از این توانستیم؛ باز هم می‌توانیم» تمام تلاش خود را به‌کار بست تا قدرت را در دست نگه دارد، و حزب مخالف با شعار «همه چیز خیلی خوب می‌شود»، وعده امید می‌دهد.

برای هرکدام از این دو، پیروزی در انتخابات مجدد در ستانبول، یک پیروزی ملی است.

در اخبار و گزارشات این انتخابات از جمله آمده است تا شش ماه قبل، کمتر کسی اسم اکرم امام‌اوغلو را که شهردار یک محله طبقه متوسط نشین ستانبول بوده، شنیده بود.

ولی از آن تاریخ تاکنون نام این سیاست‌مدار ۴۹ ساله مخالف دولت در همه جای ترکیه شنیده می‌شود.

مخالفان دولت به امام اوغلو به چشم فردی نگاه می‌کنند که می‌تواند رجب طیب اردوخن، رئیس جمهوری این کشور را که شکست‌ناپذیر به‌نظر می‌رسد، سرانجام شکست دهد.

محبوبیت امام اوغلو که عضو حزب جمهوری‌خواه خلق است، از ماه دسامبر گذشته که در انتخابات محلی ترکیه نامزد سمت شهردار ستانبول شد، به‌سرعت افزایش یافت. این انتخابات در تاریخ ۳۱ مارس سال جاری برگزار شد.

شعار انتخاباتی این سیاست‌مدار که با لحنی ملایم صحبت می‌کند، وعده مبارزه با فساد و از بین بردن تفرقه‌های عمیق موجود در جامعه ترکیه بود.

نتیجه این انتخابات، شکست قابل توجه حزب اسلامی عدالت و توسعه اردوخن را وحشت زده کرده است. نه تنها حزب حاکم، شهرداری آنکارا پایتخت ترکیه را از دست داد، نتیجه شمارش آراء در ستانبول که بزرگترین شهر کشور با ۱۶ میلیون جمعیت است، حاکی از پیروزی حیرت‌انگیز اکرم امام‌اوغلو نامزد حزب جمهوری‌خواه خلق است.

روز بعد از رای‌گیری یک طرفدار سرسخت اردوخن با ناباوری به بخش ترکیه در سرویس جهانی بی بی سی گفت:

«این نمی‌تواند صحت داشته باشد، ستانبول دژ ماست.»

پس از ۲۵ سال، مخالفان دولت توانستند کنترل شهرداری ستانبول را مجدداً به دست بگیرند. اهمیت ستانبول در سیاست‌های ترکیه بسیار قابل توجه است. یک سوم تولید اقتصادی ترکیه متعلق به این شهر است یعنی بیش‌تر از پرتغال، یونان یا مصر. هجوم مهاجران از سایر نقاط ترکیه به ستانبول به امید زندگی بهتر، سبب شد از دهه ۱۹۶۰ تا کنون جمعیت این شهر ۱۰ برابر شود و ستانبول به‌صورت دنیای کوچکی از ترکیه در آید. این جمله اردوخان معروف است که زمانی گفته بود: «هر کس که ستانبول را فتح کند، ترکیه را فتح کرده.» این اظهار نظر ناشی از تجربه شخصی اردوخان بود که پیش از این که از سال ۲۰۰۲، زمام امور دولت ترکیه را در دست بگیرد، شهردار ستانبول بود. اردوخان در انتخابات شهرداری ستانبول در سال ۱۹۹۴ به پیروزی غیرمنتظره‌ای دست یافت و همین موفقیت بعداً راه را برای پیروزی او در عرصه ملی کشور باز کرد. قدری گورزل، یک روزنامه‌نگار، اخیراً در وب سایت آل مانیفور، نوشت ماشین انتخاباتی اردوخان زنگ زده و از کار افتاده است و پس از ۱۷ سال که بر سر قدرت بوده فاقد قاطعیت منسجم، روحیه، انضباط و انگیزه است. قرار است در سال ۲۰۲۳، انتخابات ریاست جمهوری ترکیه برگزار شود و امام‌اوغلو می‌تواند با نامزد شدن در این انتخابات، علیه اردوخان فعالیت کند. وقتی خبرنگار بی بی سی از اکرم امام‌اوغلو پرسید آیا او خودش را رئیس جمهوری آینده ترکیه می‌بیند یا خنده پاسخ داد: «خدا می‌داند.»

ترکیه برای اولین بار طی ده سال گذشته با رکود اقتصادی روبه‌رو شده و ارزش لیر (پول ملی ترکیه) در نتیجه جنگ تجاری با ایالات متحده و اتحادیه اروپا، به شدت کاهش یافته است. ترکیه سال ۲۰۱۸ را با رشد اقتصادی کمتر از یک درصد به پایان رساند و سال ۲۰۱۹ به‌عنوان «سال بحران» آغاز کرده است. سال گذشته دادگاهی در امریکا حکم داد که مهمت هاکان آتیلای، شهروند ترکیه و بانکدار در بانک دولتی هالک این کشور، به اتهام همکاری با رضا ضراب در کمک به ایران برای دور زدن تحریم‌ها به ۳۲ ماه زندان محکوم شده است. همچنین این دادگاه هالک بانک را به پرداخت جزای نقدی محکوم کرد. اردوخان این پرونده را حمله‌ای سیاسی به دولت خودش خواند و به شدت از امریکا انتقاد کرد. ترکیه از امریکا بارها خواسته است، فتح‌الله گولن را که آنکارا او را به سازمان‌دهی کودتای نافرجام در سال ۲۰۱۶ متهم می‌کند، به این کشور مسترد کند.

امریکا در مقابل استدلال می‌کند که برای استرداد فتح‌الله گولن مدارک کافی مورد نیاز است و گولن نیز متقابلاً اتهام کودتا را رد کرده است.

به این ترتیب، منشا اصلی بحران اقتصادی ترکیه، سرکوب مردم کرد و سایر مخالفین، جنگ خونین با پ.ک.ک و اشغال کانتون عفرین در روژآوا، دخالت در جنگ داخلی سوریه، فساد اداری و دولتی، رابطه پر تنش با امریکا و اتحادیه اروپا و... هستند و اعتماد عمومی به واحد پول این کشور زیر سؤال رفته است. دولت اردوخان این بیم را دارند که با بدتر شدن اوضاع، ارزش لیره مجدداً افت کند و دولت در معرض سقوط قرار گیرد.

ترکیه اقتصادی باز با محوریت بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری خارجی‌ست که اکنون ۴۶۶ میلیارد دلار بدهی دارد؛ بیش از نیمی از حجم تولید ناخالص داخلی این کشور. ۷۸ درصد این بدهی به دلار است و ۱۸ درصد آن به یورو. بازپرداخت این بدهی‌ها اصلی‌ترین عامل سقوط اقتصاد ترکیه است. پس دادن قرض خارجی که حالا با سقوط بیش‌تر و بیش‌تر لیر، سخت‌تر هم می‌شود. بانک‌های اروپائی میلیاردها یورو اوراق قرضه در اقتصاد ترکیه سرمایه‌گذاری کرده‌اند و بانک مرکزی اروپا هشدار داده که ادامه وضعیت این موسسات مالی را متحمل ضررهای هنگفت خواهد کرد.

در میانه این بحران، تنش سیاسی با واشنگتن مزید بر علت شده است. ترکیه، هم در سوریه با واشنگتن اختلاف دارد و هم همکاری‌های نظامی - سیاسی اردوخان با پوتین خیلی به مذاق کاخ سفید خوش نیامده است.

تحلیل‌گران و کارشناسان بر این عقیده‌اند که اقتصاد قطعاً نقش مهمی در کاهش محبوبیت حزب عدالت و توسعه داشته است، اما دلیل دیگر و مهم‌تر آن، حمایت کردها از کاندیدای مخالفان در انتخابات است.

حزب دموکراتیک خلق‌ها، نامزدان خود را تنها در مناطق جنوب شرقی، که جمعیت آن را بیش‌تر کردها تشکیل می‌دهند، معرفی کرد. اما در مناطق دیگر کشور، نامزد کردی را معرفی نکرد تا از پخش آرای مخالفان حزب عدالت و توسعه، جلوگیری کند.

تردیدی نیست که با توجه به نتایج به دست آمده از انتخابات، اردوخان به کاهش محبوبیت خود و حزب و دولتش پی برده است، مسأله‌ای که پایان دوره قدرت ملی - مذهبیون را تعیین می‌کند. بنا بر این، اردوخان سعی می‌کند تا میزان رشد اقتصادی را در کشور افزایش دهد و از فشارهای سیاسی بکاهد.

در فضای سیاسی به‌شدت قطبی و دوپاره ترکیه، و در فضای انتخاباتی‌ای که یکی از تندترین و گزنده‌ترین نمونه‌ها برای انتخاباتی در سطح شهرداری‌ها و دهاری‌ها بود، شعارهای امام‌و غلو توانست کسانی فراتر از حامیان همیشگی حزب خود را جلب کند.

اکنون گفته می‌شود با این پیروزی برای این بزرگ‌ترین شهر ترکیه و قلب اقتصادی آن، و برای کل کشور، آغاز تازه‌ای رقم زده است. می‌گویند آینده، با عدالت، برابری و محبت است. کارشناسان نتیجه این انتخابات را شکستی بزرگ برای رجب طیب اردوخان می‌دانند.

البته تا روزی که جنبش‌های سیاسی و اجتماعی ترکیه به‌ویژه جنبش کارگری از حاشیه وارد بطن و مرکز سیاست‌های جامعه نشود بعید به‌نظر می‌رسد که حتی احزاب موجود پارلمانی بتوانند دموکراسی پارلمانی خود را حفظ کنند و بر دیکتاتوری فردی رجب طیب اردوخان غلبه کنند!

چهارشنبه پنجم تیر [سرطان] ۱۳۹۸ - بیست و ششم جون ۲۰۱۹